

pését teszi szükségessé a gazdasági ügyködésre vezető akarat megszületésénél is, amely akarat kialakulási folyamat egyetlen érdekelt léte esetén a jogszabályozáson kívül rekedt tényező. Viszont abból, hogy a jog csak a már megszületett akarat külső tényekben való megvalósulásától kezdve lép elvileg közbe, érthetővé teszi, hogy tulajdonközösség esetén nehézségek támadnak az akarat megszületése körül éppen azért, mert a jog itt az akarat megszületésének azzal a kérdésével kénytelen foglalkozni, amit egyébként a maga ható körén kívülállónak tud és kezel. A tulajdonközösség több érdekeltje között a viták jórésztben elintézését nyerne a mundus se expedit elve alapján. De megeshetik az is, hogy a felek, vagy akár valamelyik fél mégis csak kénytelen a bírósághoz fordulni jogi oltalomért. A bírói döntés alá kerülő keresetek száma szemben a tulajdonközösséggel, kapcsolatosan támadó életbeli konfliktusok nagy számához, aránylag csekély és ezért minden e tárgykörben várható bírói döntés fokozott figyelemre tarthat számot az élet irányítása szempontjából. A Kuria P. VI. 990/930. számú határozata a tulajdonközösségben élő társak jogi helyzetére vonatkozó helyes döntést tartalmaz, kimondván, hogy a „tulajdonostárs nem köteles figyelembe venni a többségben levő tulajdonostársaknak oly többségi határozatát, amely a tulajdonközösség tárgyi természetének és a rendes gazdálkodás szabályának meg nem felel, sőt amely az utóbbival ellenkezik is.” A határozat tehát lényegileg az ésszerűség és okszerűség mérlegén bírálja el a tulajdonközösség tárgyának mikénti használatát. Megállapított gyakorlat, amely egyébként a dolog természetéből folyik, hogy a többségi határozat az irányadó, ezt a gyakorlatban kifejecesedett elvet helyesen korrigálja a hivatkozott kuriai ítélet azzal, hogy kifejezetten kisebbségi jogként megadja minden érdekeltnek azt a lehetőséget, hogy a többség határozatát ne tekintse magára nézve feltétlen kötelezőnek, hanem az esetre, ha a többségi határozat a rendes gazdálkodás szabályainak meg nem felel, e kisebbségi jog oltalmát a bíróságtól kérje. Hangzatos kifejezéssel élve, tehát a Kuria ítélete a többségi tirannizmusnak állít korlátokat. A joggal való visszaélés elvi gondolata az, amely a tulajdonközösség terén is a kisebbségi jogot kifejezetten elismerteti.

B. S.

Ügyvédi költség és ajánlat. Vitatlan jogi tétel, hogy az el nem fogadott ajánlat az ajánlattevőt köti. Érvényes ez a tétel nemcsak az esetre, ha az ajánlattal első kezdeményező lépés tétetik valamely ügylet létesítésére, hanem akkor is, ha egy már fennálló jogviszony mikénti rendezésére tesz az egyik fél ajánlatot. Az ajánlat ugyan bizonyos fokig ekkor is kezdeményező, de a kezdeményezés nem egy jogviszony létesítésére, hanem a már létező jogviszony lebonyolítására vonatkozik. Ha

ily a jogviszony mikénti lebonyolítására tett ajánlat el nem fogadtatik, mindkét fél jogi positiója változatlan marad és az ajánlat egyszerűen meg nem történtnek tekintetik, annak az eddig fennállott jogviszony tartalmára semmi kihatása nincs. Ezek a világos tételek töretlenül élnék is a jogi felfogásban és a bírói gyakorlatban, de csodálatosképen nagy erővel gyökeredzett meg az a szinte babonaszerű közhit, hogy az ügyvéd részéről költségei rendezésére tett ajánlat akkor is köti az ügyvédet, ha az ellenfél az ajánlatot el nem fogadta és az ügyvéd költségei érvényesítése végett perre kényszerülvén nem az ajánlattal közölt kisebb összeget érvényesíti perrel. A Kuria P. VI. 6626/931. számú ítélete teljes élességgel mondja ki, hogy az ügyvédi költség vonatkozóan is fennáll az a tétel, hogy az ajánlat elveszti natályát, ha az ajánlat visszautasításra talál, illetve, ha az kellő időben el nem fogadtatik, úgy hogy az ügyvédet megilleti szabadon az a jog, hogy a perenkívül tett, de el nem fogadott mértéken felül kiegészítse és kereseti kérelmét eredetileg nem követelt járulékokra is kiterjessze. Ezzel a Kuria rendet teremtett e téren és az ítélet alkalmas arra, hogy az eddig az ügyvéddel szemben alaptalanul meggyökeredzett közhit ellenére a helyes jogi felfogás uralomra jusson. Természetesen, bár erről az ítélet aktualitás híján említést nem tesz, a költségek előzetes közlése csak akkor nem köti az ügyvédet, ha a közlés ajánlatszerűen történt, vagyis az ügyvéd a maga igényét véglegesen nem jelölte meg, hanem csak az esetre nyilatkozott hajlandónak a közölt összeget elfogadni, ha a fél a közölt összeget a maga részéről is kifizeti, illetve elfogadja. B. S.

Perenkívüli eskü.

Az 1925. évi VIII. t.-c. 47. §-a intézkedik a perenkívüli esküről. Eszerint, ha valakinek abból a célból, hogy akár ő maga, akár más személy külföldön valamely jogát érvényesítse, vagy megóvja, vagy valamely jogi kedvezményt szerezzen, esküt vagy eskü helyett ünnepélyes fogadást kell tennie, az ilyen perenkívüli esküt (fogadást) járásbírótság, illetve a Te 139. §-a szerint közjegyző előtt teszi le. Az e szakasz értelmében tett esküt (fogadást) az 1878. V. t.-c. XV. fejezetének alkalmazása szempontjából mindig olyannak kell tekinteni, mint amelyet polgári ügyben tettek.

A fenti törvényre vonatkozó rendelet 1. §-a szerint a járásbírótság, illetve a most már a közjegyző a perenkívüli eskü letétele végett előtte megjelent felet megkérdezi, hogy milyen célra van szükség a perenkívüli esküre, azután kikérdezi a Pp. 306. §-ának 1. bekezdésében meghatározott személyi adatai felől. Ezekután a félnek írásban átadott nyilatkozatát átveszi, vagy